

Microsoft® **Microsoft®**
CERTIFIED **CERTIFIED**

Partner

Technical Education
Center

Delavnici za Windows XP in Office XP

Nekaj nasvetov za uporabo Excela

META koda za spletno stran

Varovani .NET XML WEB Servisi

Glava in noga v Wordu

SOFTWARE AG in KOMPAS Xnet

Centralna Varnostna Konzola

Total Bussiness Integration, 2. del

priloga: koledar tečajev in CTEC tečajev

Dragi tečajniki, cenjene bralke in bralci!

Se tudi vam zdi, da je tole poletje skoraj neopazno smuknilo mimo nas mnogo prehitro kajne? Na vrata pa že trka jesen, ki ni samo turbna in deževna, ampak nas vedno znova navduši s svojimi čarobnimi barvami.

Začenja se tudi novo šolsko leto, na katerega smo se spet temeljito pripravili.

V programu boste našli povsem prenovljena tečaja za programski jezik Java. Bistvena novost je, da sta tečaja podaljšana na 50 učnih ur, zato je tudi precej več časa namenjenega utrjevanju snovi in vajam.

Na področju XML vam želimo zagotoviti popolno ponudbo, zato smo navezali stike z nemškim partnerjem Software AG. Iz njihovega obsežnega izobraževalnega programa, se boste pri nas lahko udeležili nekaterih tečajev, za katere smo ocenili, da manjkajo na našem tržišču.

V sodelovanju s podjetjem XENYA iz Ljubljane, smo v naš program uvrstili tečaj, na katerem boste izvedeli vse o konfiguraciji stikal in stikal usmerjevalnikov. Obnovili bomo tudi vse osnovne pojme o ethernetu in o IP protokolu.

Vas, ki želite osvojiti znanja o .NET tehnologiji pa vabimo v naš MS CTEC, kjer lahko izberete

paket tečajev MCAD šola. Pripravili smo dve liniji, za Visual Basic in C++.

MCAD šola za VB.NET
MCAD šola za C#

Ne pozabite na možnost izbire t.i. MODULARNIH MOC tečajev, katerih vsebino in trajanje lahko prilagodimo vašim potrebam in predznanju. Za podrobnosti nas prosimo pokličite ali pa pokukajte na našo spletno stran.

»PRIDEMO TUDI NA DOM« - pod tem sloganom izvajamo tečaje pri vas, cenjeni naročniki. V primeru, da nimate dovolj opreme v učilnici ali pa stalne učilnice sploh nimate, pripeljemo svojo opremo za tečaj.

Vabimo vas, da večkrat obiščete našo spletno stran, saj jo dnevno ažuriramo. Redno objavljamo akcijske ponudbe, ponudbe v zadnjem hipu, izredne termine za tečaje, akcije in novosti v zvezi z Microsoftovo programsko opremo.

Počastite nas s svojim obiskom in se prepričajte glede kvalitete naših storitev ne bomo vas razočarali.

Branka Slinkar
direktorica
branka@xnet.kompas.si

Delavnici za Windows XP in Office XP

Microsoft je za to jesen pripravil posebni delavnici za XP platformo, ki sta namenjeni **naprednim uporabnikom**. Udeležite se jih lahko v našem CTEC centru, v času od oktobra 2002 februarja 2003. Kupci licenc bodo v jesenski prodajni akciji prejeli **brezplačne vauherje** za udeležbo na tečaju.

1) XP Knowledge worker:

- vpogled v lastnosti MS Windows XP Pro
- uporabne lastnosti posameznega programa ter medsebojno povezovanje
- konfiguracija in uporaba MS Outlooka 2002 in spajanje stikov z Wordom
- uporaba MS Excel 2002 poizvedb in vrtilnih tabel
- MS PowerPoint 2002 Prezentacije
- Dostopanje do podatkov s pomočji IE

2) XP IT Pro

- Nameščanje, vzdrževanje ter odpravljanje težav pri MS Office XP in Windows XP
- Olajšana administracija, konfiguracija in uporaba okolja XP
- Nova administrativna orodja v Windows XP
- Funkcionalnost orodij

Trajanje posamezne delavnice: 1 dan od 9:00 16:00

Cena delavnice: 50.000,00 SIT
Za lastnike vauherjev brezplačno

Kotizacija vključuje tudi originalno Microsoftovo knjigo za izbrano delavnico (1300 / 1600 strani)

Termini:

XP Knowledge worker: 17.10. in 14.11. 2002 ter 16. 1. 2003

XP IT Pro: 18.10. in 15. 11. 2002 ter 17. 1. 2003

Akcijska ponudba to jesen

Microsoft za to jesen pripravlja ugodno ponudbo za svoje izdelke:

1) **Microsoft XP platforma:** ob nakupu 10 licenc Windows XP in Office XP prejmete USB disk 32 MB in voucher za brezplačno šolanje v CTEC centru (delavnica v vrednosti 50.000,00 SIT)

2) **Microsoft Windows 2000 Server** (še v pripravi)

Za podrobnejše informacije nas lahko pokličete ali pa si ogledate našo spletno stran.

Nekaj nasvetov za uporabo **Excela**

Hiter vnos podatkov v stolpec

Kadar se podatki v stolpcu ponavljajo si lahko pomagamo na sledeč način:

postavimo se v prazno celico pod podatke, pritisnemo tipko Alt + ? in odpre se seznam vseh različnih besed, ki so v stolpcu uporabljene. Ko eno besedo izberemo se ta vnese v izbrano celico.

če želimo hitro podvojiti podatek, ki se nahaja v celici nad pozicijo kazalca, lahko pritisnemo tipki CTRL + ' in dvojniki se vnese. vedno lahko vnesemo prvo črko besede, ki se v stolpcu že nahaja in računalnik bo sam predlagal besedo, ki jo seveda potrdimo s tipko Enter, če je prava, sicer pa jo odtipkamo do konca, če gre za nov vnos.

Poimenovanje celic

Kadar imamo opravka z velikimi količinami podatkov, ki so razdeljeni v več blokov, je te bloke smiselno poimenovati. Kasneje se lahko med bloki premikamo zelo hitro, ne glede na to, da je med njimi morda nekaj sto vrstic ali stolpcev. Bloke ali celice poimenujemo na sledeč način:

v glavnem meniju izberemo ukaz Vstavljanje/Ime/Določiti
vnesemo ime bloka, ali sprejmemo ime, ki nam ga računalnik ponuja
zaključimo delo z ukazom V redu
Premikamo se med poimenovanimi bloki tako, da z miško kliknemo v okencu Polje z imenom, na začetku vnosne vrstice. Odpre se seznam z imeni, v katerem izberemo ustreznega.

Predogled preloma strani

V predogledu tiskanja imamo na voljo ukaz Predogled preloma strani. V pogledu, ki se odpre, lahko zelo elegantno določamo območja, ki jih želimo natisniti in razporejamo vsebino preglednice na različne strani.

Excel nam področje tiskanja označi s posebnim modrim robom. Če je podatkov veliko, nam označi tudi prelome strani. Vsi ti robovi so premakljivi. To pomeni, da lahko območja po potrebi povečamo ali pomanjšamo in izvedemo prelome na zelenih mestih.

V preglednico lahko postavimo tudi nove prelome. Do njih preidemo tako, da se postavimo v celico kjer želimo izdelati prelom, nato kliknemo tam z desnim gumbom miške in izberemo ukaz Vstavi prelom strani.

Lastne prelome hitro pobrišemo, če na območju za tiskanje kliknemo z desnim gumbom in izberemo ukaz Ponastavi vse prelome strani.

Območja za tiskanje lahko nastavimo tudi sami. Pri tem si pomagamo s tipko CTRL, ki nam omogoči označitev nepovezanih blokov. Ko označim vse bloke, se postavim na enega, kliknem z desnim gumbom miške in izberem ukaz Nastavi področje tiskanja. Vsak označeni blok se pri tiskanju pojavi na svojem listu, kar lahko hitro preverimo s predogledom tiskanja. Tudi ta ukaz lahko prekličemo s pomočjo desnega gumba miške, kjer izberemo možnost Ponastavi področje tiskanja.

V normalen pogled se lahko vrnemo preko menija z ukazom Pogled / Navaden.

Jernej Oprešnik
jernej.opresnik@xnet.kompas.si

MCAD šola

V nadaljevanju je izbor MOC tečajev, ki so potrebni (poleg izkušenj) da pridete do naziva MCAD za VB.NET ali pa C#

MCAD šola za VB.NET

1. MOC #2559: Introduction to Visual Basic .NET Programming with Microsoft.NET (5 dni)
2. MOC #2415: Programming with the Microsoft .NET Framework (Microsoft Visual Basic .NET) (5 dni)
3. MOC #2565: Developing Microsoft .NET Applications for Windows (Visual Basic .NET) (3 dni)
4. MOC #2310: Developing Microsoft ASP.NET Web Applications Using Visual Studio .NET (5 dni)
5. MOC #2524: Developing XML Web Services Using Microsoft ASP.NET (3 dni)

MCAD šola za C#

1. MOC #2609 - Introduction to C# Programming with Microsoft .NET (5 dni)
2. MOC #2349 - Programming with the Microsoft .NET Framework (Microsoft Visual C#.NET) (5 dni)
3. MOC #2555 - Developing Microsoft .NET Applications for Windows(Visual C# .NET) (3 dni)
4. MOC #2310 - Developing Microsoft ASP.NET Web Applications Using Visual Studio .NET (5 dni)
5. MOC #2524 - Developing XML Web Services Using Microsoft ASP.NET (3 dni)

Še ugodnosti za vas

Z udeležbo na tečajih si poleg vrhunskega znanja pridobite še celo vrsto ugodnosti:

- 2 tečaja: 10% popust

- 3 tečaji: 15% popust

- 5 tečajev MCAD šola: **30% popust**

- originalna Microsoftova literatura za vsak tečaj
- izvedba tečaja pod vodstvom izkušenega predavatelja MCSE, MCT
- kosila v hotelu Austrotel v času tečajev
- enkratno opravljanje MCP izpita za posamezen tečaj
- brezplačna telefonska pomoč še 3 mesece po tečaju

Kaj naj dela Scandisk?

Vsakič, ko nepravilno ugasnete računalnik, ne da bi prej zaprli Windowse, ali pa ko kakšen program preneha delovati in morate ponovno zagnati računalnik s pritiskom na tipko Reset, se nam ob naslednjem zagonu zažene Scandisk, ki pregleda trdi disk, če je prišlo zaradi nepravilnega izklopa do napake, ali do izgube podatkov. Vendar pa po privzetih nastavitvah računalnik Scandisk ne začne takoj pregledovati diska, temveč ob sporočilu, da je računalnik bil nepravilno izklopljen, počaka na potrditev. Kaj takšnega je lahko precej neprijetno, če ste vajeni medtem ko se računalnik zaganja, početi kaj bolj koristnega, kot dežurati ob ekranu in čakati na takšna sporočila, ko pridete nazaj pa ugotovite, da naslednji korak še čaka.

Obstajata dve rešitvi. Ena je, da izklopite izvajanje Scandiska ob zagonu, z drugim parametrom pa vklopite samodejno izvajanje Scandiska brez dodatne potrditve. Vosnovni mapi sistemskega diska poiščite datoteko MSDOS.SYS in vanjo vnesite eno od naslednjih vrstic (brez opomb v oklepajih):

AUTOSCAN=0 (izklopi zaganjanje Scandiska)

AUTOSCAN=1 (privzeta nastavitvev - zaganjanje Scandiska s potrditvijo)

AUTOSCAN=2 (zaganjanje Scandiska brez dodatne potrditve)

Datoteko MSDOS.SYS lahko urejate z Notepadom(Beležnico), ali z dosovskim Edit.

Jernej Oprešnik
jernej.opresnik@xnet.kompas.si

Varovani .NET XML WEB Servisi

Web servisi so prav gotovo ena izmed najboljših stvari, ki jih je s sabo prinesel .NET. Moram priznati, da sem sam precej navdušen nad takšnim pristopom k pisanju srednjenivojskih (middleware) servisov. A po začetnem navdušenju se mi je porodilo nekaj vprašanj, predvsem v zvezi z varovanjem pred nepoklicanimi uporabniki.

Za primer sem ustvaril nov Web servis projekt (v jeziku C#) in ga poimenoval »VarovanXMLservice«. Datoteko s kodo sem poimenoval »VarovanService.asmx«, ostalo pa je razvidno iz kode.

```
using System.Collections;
using System.ComponentModel;
using System.Data;
using System.Diagnostics;
using System.Web;
using System.Web.Services;

namespace VarovanXMLservice
{
    /// <summary>
    /// Demonstracija varovanega XML Web Service-a.
    /// </summary>
    public class VarovanService :
        System.Web.Services.WebService
    {
        public VarovanService()
        {
            //CODEGEN: This call is required by the
            //ASP.NET Web Services Designer

            InitializeComponent();
        }

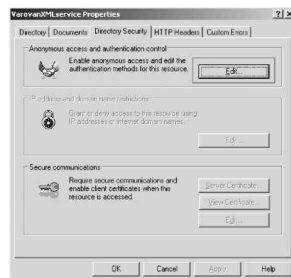
        #region Component Designer generated code
        [WebMethod]
        public string
        VarovanPozdrav()
        {
            return "Pozdravljen
            svet s prijavo";
        }
    }
}
```

}

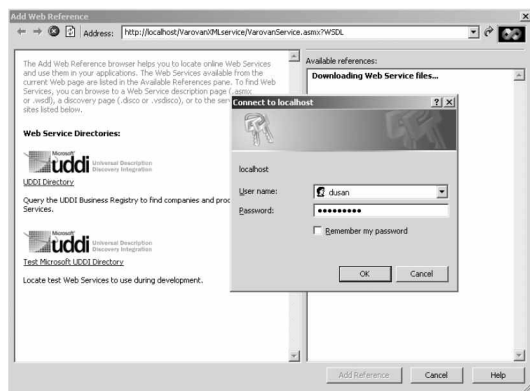
Gornji servis lahko brez težav preizkusim tako da ga požinem (F5) in vidim, da deluje (in seveda ne zahteva nobene prijave). No, sedaj pa začnimo zadevo zapletati. Na primer, da sem napisal Web service za katerega želim, da je dosegljiv le uporabnikom mojega web stržnika, ki se morajo pred prijavo

servisa seveda prijaviti. Po svoji filozofiji so Web servisi »Web strani brez uporabniškega vmesnika«, torej mora biti sistem varovanja enak kot pri web straneh. Odpre »Internet Information Services« kjer poiščem stran z našim servisom in nastavim želeno zaščito. našem primeru to pomeni, da odstranim možnost anonimnega dostopa, omogočim pa »Basic authentication« in ker moj računalnik ni v domeni, kot domeno navedem ime mojega računalnika (avtentikacija bo dovoljena uporabnikom, ki obstajajo loklano na mojem računalniku). Sedaj lahko brez posebnih predelav znova

poženem naš servis tako, da v naslovni vrstici Internet Explorerja vpišem »http://localhost/VarovanXMLservice/VarovanService.asmx«. Za razliko od prej, me sedaj servis ne pozdravi s privzeto stranjo z opisom, ampak od mene pričakuje prijavo. Šele po uspešni prijavi se prikaže privzeta stran z opisom servisa, kjer lahko servis seveda tudi preizkusim. Kako pa je sedaj z uporabo takšnega servisa in kakšne so posledice pri sami uporabi v drugem programu? Ustavim nov projekt tipa »C# Windows application« in poskusim servis uporabiti v tem projektu. Najprej je potreben servis dodati med »Web references«, kjer navedem naslov našega servisa s parametrom WSDL (glej sliko).

Podatke o prijavi je potrebno pozneje še enkrat vpisati, da nam med razvojem aplikacije teh podatkov ni potrebno vsakokrat vpisovati. Web servis je sedaj uspešno registriran. Na našo formo dodam gumbek »Button1«. Pri pisanju kode moram upoštevati, da naš servis zahteva prijavo, zato moram poleg našega servisa uporabiti še objekt »NetworkCredentials« ki ga uporabim za prijavo v Web servis. Poglejmo si to na primeru kode, ki se izvede ob kliku na naš gumbek:

```
private void button1_Click(object sender,
System.EventArgs e)
{
    localhost.VarovanService vs = new
localhost.VarovanService();
```

```
System.Net.NetworkCredential geslo =
new System.Net.NetworkCredential();
geslo.UserName = "dusan";
geslo.Password = "NePovemGa";
vs.Credentials = geslo;
MessageBox.Show(vs.VarovanPozdrav());
}
```

Če sedaj poženem aplikacijo, me pozdravi dialog z varovanim pozdravom, ki ga je posredoval naš servis. Če ne verjamete, da se je naša aplikacija prijavila na web servis, lahko izbrišete odebeljeno vrstico (»vs.Credentials= ...«) iz kode in aplikacijo znova poženete. Namesto pozdrava, boste tokrat deležni sporočila o izjemi (exception).

V tem kratkem sestavku je bila prikazana osnovna tehnika varovanja web servisa, ki ima seveda zaradi tega nekaj pomankljivosti. Ena izmed pomankljivosti našega primera je prav gotovo »Basic Authentication«, ki smo ga nastavili v IIS za naš servis. Ta nastavev je bila uporabljena zato, da nas je IIS vsakokrat povprašal po prijavi. Če bi omogočili tudi »Integrated Windows Authentication« bi se sistem poskušal prijaviti v IIS z vašim trenutnim uporabniškim imenom in geslom in seveda ne bi opazili, da se je karkoli zgodilo. Poleg tega, bi v realni aplikaciji rezultat servisa dodatno kriptirali, kar bi dodatno onemogočilo uporabo nepoklicanim. .NET framework je namreč bogat s funkcijami za kriptiranje in dekriptiranje podatkov, a o tem kdaj drugič.

Viri:

- dokumentacija priložena Visual Studiu .NET
- <http://msdn.microsoft.com/>

Koda:

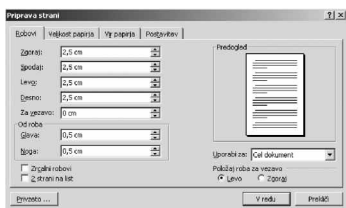
Kode je tokrat malo, a če ima kdo odpor do tipkanja, lahko pošlje mail (dusan.zupancic@xnet.kompas.si) in bo v odgovoru prejel kodo uporabljeno v tem članku.

Dušan Zupančič
MCSE W2K, MCT
dusan.zupancic@xnet.kompas.si

Izdelava predloge z glavo in nogo podjetja

Pri delu v podjetju se ljudje nenehno srečujemo z uporabo dopisnega papirja z glavo (in nogo) podjetja. Izdelavo takega papirja lahko naročimo v tiskarni, lahko ga pa izdelamo tudi sami ter ga natisnemo. Najboljše pa je, da ga izdelamo sami v Wordu, in sicer kot predlogo dokumenta. Kaj to pomeni? Ko bomo želeli napisati vsebino na dopisni papir z glavo (in nogo) podjetja, bomo v Wordu namesto praznega dokumenta odprli predlogo z glavo in nogo. V dokument bomo napisali samo še vsebino dopisa in vse skupaj shranili. Dokument bomo natisnili ali poslali po elektronski pošti, v obeh primerih pa bo ta dopis vseboval tudi glavo in nogo podjetja in ne samo vsebine dopisa. Če vas zanima kako izdelamo Wordovo predlogo za pisanje dopisov z glavo (in nogo) podjetja, preberite postopek izdelave v nadaljevanju.

1. Odpremo prazen dokument.

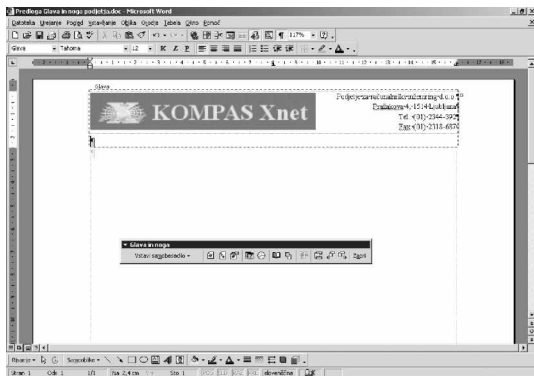

Datoteka / Priprava strani robove nastavimo po želji, npr. zgornji, spodnji, levi, desni nastavimo na 2,5 cm, glava, noga na 0,5 cm.

3. Začnemo izdelavo glave podjetja:

Pogled / Glava in noga

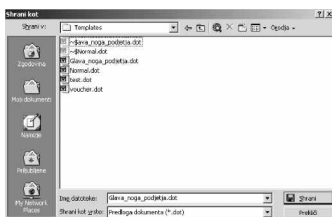
4. V področje glave vstavimo logotip podjetja (**Vstavljanje / Slike / Iz datoteke**), ustrezno besedilo ter vse oblikujemo po želji (enako lahko storimo tudi v nogi). Ko

zaključimo z oblikovanjem, zapremo Glava in noga, in sicer z gumbom "Zapri" v orodni vrstici Glava in noga

5. V tem koraku je potrebno "naporno delo" shraniti in sicer kot predlogo dokumenta: **Datoteka / Shrani kot...**, v polje "Ime datoteke" napišemo npr. Glava_noga_podjetja, pomembno (!!!) pa je, da v polju "Vrsta datoteke" izberemo "Predloga dokumenta (*.dot)". Ko potrdimo ukaz z gumbom shrani, se nam predloga shrani na ustrezno mesto na našem trdem disku.

Ko smo vse to opravili, lahko predlogo

uporabljamo. Kako? **Datoteka / Nova...**, izberemo Glava_noga_po_djetja, napišemo vsebino dopisa in shranimo.

Vesna Vujasin, MCP
vesna.vujasin@xnet.kompas.si

Windows XP in MSCONFIG

Ste se kdaj vprašali, kje bi lahko odklopili razne programe, ki se vam zaženejo ob startu računalnika? Določene programe je seveda možno odstraniti kar tako, da se jih izbriše iz Startup mape (Start a Programs a Startup). Kaj pa npr

Messenger oziroma takšni, ki jih v Startup mapi ni? Tu pride v poštev program MsConfig.exe, ki sicer ni v Start meniju, ga je pa možno zagnati z Run a msconfig.

Gre za enostavno orodje, ki omogoča pregled nad programi, ki se startajo ob zagonu sistema, vklop oz. izklop servisov, ki tečejo na vašem sistemu ter kontrolo nad

datotekami boot.ini, system.ini in win.ini.

Če imate težave z zagonom sistema, lahko s tem orodjem v zavihku General izberete način zagona sistema. Možna je izbira med normalnim zagonom,

diagnostičnim (naložijo se samo osnovne naprave in servisi, ki so potrebni za delovanje) in selektivnim zagonom, kjer sami določimo, ali se bo zagnal system.ini, win.ini in podobno.

S tem orodjem je možno tudi zagnati tudi System Restore.

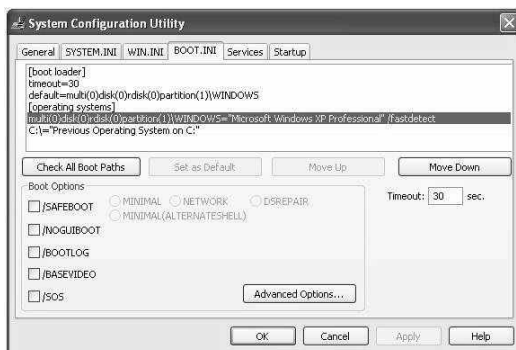
Ker se s tem orodjem nastavljajo stvari, ki vplivajo na sam sistem,

je potrebno imeti administratorske pravice.

Matej Zorman, MCP
matej.zorman@xnet.kompas.si

Autoplay v Windows XP

Windows XP ima privzeto nastavljeno, da se ob vsakem vstavljanju medija v CD-Rom pogon zažene Autoplay okno, s katerim izbiramo, kaj bomo z medijem počeli. Z uporabo Group policy konzole (Start a Run a gpedit.msc) je možno to funkcijo enostavno izklopiti. V Computer Configuration a Administrative templates a System je funkcija Turn Off Autoplay, ki jo je potrebno nastaviti na enable.

SOFTWARE AG in KOMPAS Xnet

TheXMLAcademy

SOFTWARE AG'S XML ACADEMY LAUNCHES IN SLOVENIA

Pioneer in XML Technology Offers XML Training and Certification
Munich, August 29, 2002-

Software AG, SAG-East GmbH, a wholly-owned subsidiary of Software AG, the largest systems software provider in Europe and a recognized leader in the global software market, announced today the launch of Software AG's XML Academy (the XML Academy) in Slovenia together with our training partner **KOMPAS Xnet, Ljubljana** Slovenia.

The XML Academy is Software AG's training center for XML, the universal format for e-business on the Internet. The XML Academy's training center includes onsite and electronic courses and certification for all levels, and participants who qualify can become a certified XML engineer. Created to help technical and business professionals maximize the potential of XML technology within their organization, Software AG's XML Academy offers XML standards courses, Tamino-specific courses and business offerings. "Software AG is uniquely positioned to offer XML training and certification because of our leadership in XML technology and on the W3C, and our three decades of experience offering training on our own products to our customers," said Franz Schreiber, Area Manager, Software AG, SAG-East GmbH "The XML Academy also supports our channel partners and providing them with an environment to improve XML skills and product knowledge." Software AG's pioneering leadership and commitment to XML has been quantified through significant recognition in the

marketplace. Software AG's Tamino was ranked as the clear leader in the recently released IDC XML and Virtual Database Management System (DBMS) Market report with 50% worldwide market share. IBM, HP and BEA, the largest application server providers, have all recently chosen Tamino as the de facto XML solution for their e-business solutions. Tamino was chosen as the Best Database Product by readers of the XML-Journal. Technical certification is available for both XML and Tamino. Successful completion of rigorous testing is required to meet the qualification for either of the Certified Engineer programs. Exams for certification are based on World Wide Web Consortium (W3C) and OASIS standards, organizations of which Software AG is an active member. The Slovenian launch of the XML Academy is on the heels of Software AG's worldwide XML Academy openings in such locations as Austria, Denmark, Germany, Netherlands, Singapore, South Korea and the United Kingdom. Software AG's XML Academy in Slovenia is based in one location: Ljubljana, Pražakova 4. For more information regarding Software AG's XML Academy in Slovenia visit: <http://www.kompas-xnet.si/> or call **KOMPAS Xnet** course administration at +386-1-439 94 90 or +386-1-234 43 94.

About Software AG:

Software AG is based in Darmstadt, Germany. Founded in 1969, Software AG continues to be Europe's largest and a leading global provider of system software and services enabling enterprise data integration and management. Software

AG's products control the central IT processes of thousands of renowned companies worldwide including Lufthansa, Siemens, Citibank, Merck, DaimlerChrysler, Sony, BP and Telefonica. Software AG develops products and solutions that support the XML (Extensible Markup Language) standard. XML simplifies the exchange of documents and data as well as the integration of cutting-edge Web applications into traditional IT architectures. According to IDC, Software AG is the worldwide leader in the XML database and server market thanks to its Tamino XML Server. Software AG's B2B solutions offering focuses on XML-based integration (e.g. Web services) and enterprise content management systems.

Software AG's portfolio of 300-plus distribution and technology partners includes IBM, Sun, Microsoft and Hewlett-Packard and solutions vendors like BEA, Tridion, Stellent and Ixos. In 2001, the corporation achieved 589 million euros in total revenue. Software AG has offices in over 70 countries and currently employs a staff of 3,200. Software AG is listed on the Frankfurt Stock Exchange (MDAX, security id number 724264/SOWGn.F).

Prenovljena **JAVA**

Z veseljem vam sporočamo, da smo tečaje za JAVO v celoti spremenili. Stare smo ukinili in jih zasnovoali čisto drugače. Idejo ste nam dali prav vi, spoštovani slušatelji. Nekateri ste bili v dvomih, če je 21 ur dovolj za vse, kar želite izvedeti. Predlog smo temeljito premislili in prišli do rešitve. Namesto tečajev Java začetni (21 ur) in Java nadaljevalni (21 ur) sta nastala JAVA PROGRAMIRANJE (50 ur) in J2EE- JAVA NA STREŽNIKU (50 ur).

JAVA PROGRAMIRANJE

Na tečaju bodo udeleženci pridobili solidno znanje iz zadnje različice Jave. Tečaj obsega predavanja, demonstracije in vaje, kar omogoča kar najboljše spoznavanje obravnavane teme. Predavanja in vaje zajemajo vso potrebno problematiko, s katero se bodo udeleženci srečali pri izdelavi realnih aplikacij. Na tečaju bo uporabljen Sun JDK.

J2EE JAVA NA STREŽNIKU

Namen tečaja je udeležencem predstaviti Javo s strežniške plati in jim podati dovolj znanja o J2EE platformi za samostojni razvoj vseh vrst strežniških aplikacij. Na tečaju bo uporabljena Sunova referenčna implementacija J2EE.

Oba tečaja sta 50 urna, kar pomeni da se bosta izvajala po en teden od 9.00-17.00. Da pa sedaj tečaja ne bosta prenaporna, smo med tečajem organizirali kosilo v hotelu Austrotel in nekaj krajših premorov.

Termini:

Java programiranje 7.-11.10.2002 in 9.-13.12.2002

J2EE- Java na strežniku 11.-15.11.2002 in 13.-17.1.2003

Pridite, obljubimo vam, da vas ne bomo razočarali! Na spremembo smo se temeljito pripravili. Prepričani smo v to kar delamo, prepričajte se tudi vi!

Lepo vas pozdravljam,

Janja Levstek
janja@xnet.kompas.si

Iz sveta znamk **Pošte Slovenije**

Pošta Slovenije je tudi v poletnih mesecih pripravila izide novih izdelkov

Več informacij si oglejte na spletni straneh "Svet znamk" na naslovu:

www.posta.si/slo/dz/default.asp

META koda za spletno stran

Če ste si kdaj želeli, da bi bila vaša domača stran znana po vsem svetu, vendar niste želeli vpisovati vseh podatkov, ključnih besed in podobnega v vsak malo večji iskalnik, lahko ta problem rešite na preprost način - z META kodo.

META koda je posebna oblika podatkov, ki so shranjeni v glavi (header) spletne strani, vendar so za naše oči skrite, če stran gledamo z brskalnikom, vidni pa so, če pogledamo v source dokumenta. Praviloma nas te informacije ne zanimajo, saj so namenjene predvsem iskalnikom.

META koda je torej namenjen povzetku strani za različne iskalnike, kot si Google, Altavista, Najdi.si in še mnogi drugi znani svetovni iskalniki. V META kodi lahko napišemo različne tipe podatkov, kot so naslov strani, ključne besede, opise strani, avtorja, ter še mnogo drugih informacij, ki so lahko prav tako koristni za identifikacijo strani.

Pa si pogledjmo, kako ustvarimo preprosto META kodo z osnovnimi informacijami o strani:

1. Naslov (title)

Naslov je verjetno najpomembnejši del strani, saj je to tista prva informacija ki jo izkalnik izpiše. Naslov naj bo kratek in jedrnat.

2. Ključne besede (keywords)

Ključne besede so eden najpomembnejših informacij, saj po teh besedah iskalnik najprej išče strani. Paziti moramo, da so ključne besede primerno izbrane in čim bolj opisujejo našo stran. To polje ima lahko zelo veliko ključnih besed, vendar ne smemo pretiravati, saj lahko naredimo, da se zaradi tega stran vidno počasneje nalaga. Smiselno število ključnih besed je okoli 15-20.

3. Opis strani (description)

Tudi opis strani je zelo pomembna informacija, saj jo prikaže iskalnik, ko izpisuje zadetke. Tudi tu nima smisla pretiravati, saj v nasprotnem

primeru iskalnik le-te poreže. Opis naj ne bo daljši kot 300 znakov.

Seveda to nista edini opciji META kode, vendar sta najbolj pomembni, vsaj kar se tiče identifikaciji strani. Morda naj omenim še tag avtor (author), ki seveda pove, kdo je avtor strani, ter preusmeritev (redirect) na drugo stran, ki zna prav priti, če imamo postavljeno uvodno stran in želimo da nas nato preusmeri na stran z vsebino.

Takole pa zgleda uporaba META kode:

```
<HEAD>
<META name="title" content="Stran o računalništvu in telekomunikacijah">
<META name="author" content="Matjaz Znidarsic">
<META name="description" content="Dobrošoli na moji prenovljeni domači strani, kjer najdete najnovejše informacije s področja računalništva in telekomunikacij.">
<META name="keywords" content="računalništvo, informacije, telekomunikacije, GSM, mobilna, tehnologija">
</HEAD>
```

Če smo vse opcije izbrali pravilno, se bo naša stran vidno povzpela po lestvici najdenih strani, ko jo bo uporabnik želel najti. In naš cilj je tako dosežen.

Matjaž Žnidaršič

matjaz.znidarsic@xnet.kompas.si

Centralna Varnostna Konzola

Varnostni sistemi so sestavljeni iz lepega števila posameznih 'vrhunskih' produktov, od katerih vsak adresira določen problem. Tako poznamo požarne zidove, antivirusne programe, sisteme za detekcijo, 'sniferje' paketov, varnostne 'scannerje' in podobno. Če k temu dodamo še ustrezno varnostno politiko ter varnostno ekipo, bi morala varnost doseči zelo visko stopnjo. Ali je temu res tako? Poglejmo situacijo podrobneje.

Najprej ugotovimo, da vse varnostne naprave generirajo ogromno varnostnih dogodkov (nekaj tisoč ali celo milijon/dan). K tej veliki količini podatkov kot celoti je avtomatsko podanega malo ali nič smiselnega konteksta. Varnostni sistemi prav tako ne identificirajo kritičnih resursov. Dogodki med seboj niso korelirani (ugotovljene medsebojne soodvisnosti) prav tako težko prioritiziramo varnostne aktivnosti. Nadalje je zelo težko monitorirati, razumeti in odgovoriti na napade v **realnem času**. Iz tega izhajajoč, so tudi varnostna poročila pravi izziv.

Rezultat zgornje situacije je lahko neprijeten. Določeni napadi in vdori ostanejo nedetektirani, ali pa zamudimo z odzivom na napad. S tem je povečan tudi nivo rizika, potrebno je zagotoviti dodatna sredstva in zaposliti dodatne strokovnjake.

Kaj torej še lahko dodamo k že tako veliki listi varnostnih sistemov? Potrebujemo namreč sistem, ki bi zagotovil **alarme v realnem času** in odlično sposobnost **diagnostike** napadov preko celotne varnostne infrastrukture. Tak sistem imenujemo **Centralna Varnostna Konzola** ali Enterprise Security Manager (ESM).

Da bi tak sistem bil učinkovit v distribuiranem in heterogenem okolju mora ECM izpolnjevati nekaj zahtev. Prvič, mora biti enostaven za uporabo. Drugič, sistem mora biti sposoben korelirati varnostne dogodke preko celotne infrastrukture, vključujoč dogodke iz požarnih zidov, strežnikov, usmerjevalnikov, IDS sistemov, AV sistemov... Tretjič, mora centralno zbrati vse podatke, izvesti diagnostiko in poročila vseh konsolidiranih podatkov. Namreč, če sistem gleda dogodke nepovezano, se lahko nekateri izmuznejo.

Poglejmo nekaj bistvenih podrobnosti takšnega sistema. Da eliminiramo varnostne luknje mora ESM podpirati vse varnostne sisteme, ki jih uporablja uporabnik. Najprej je potrebno **zbrati** vse podatke iz varnostnih sistemov (preko Syslog, SNMP, SMTP, TCP/IP, XML). Zatem sledi **klasifikacija** podatkov, ki je narejena preko normalizerja. **Normalizacija** dogodkov različnih proizvajalcev vse prevede na isti imenovalec. V multivendor okolju je pravi izziv ugotoviti, kaj določene kode dogodkov pomenijo.. Velik učinek ima ta faza tudi na investicijo v šolanja za različne produkte prihrankov na stroških izobraževanja. Za boljše razumevanje je možno klasificirati tudi opremo namesto IP številke lahko uporabimo naziv produkta (IDS v Ljubljani). Ker je dogodkov veliko, je zelo pomembna tudi faza **prioritizacije** ko se določeni dogodki razvrstijo glede na kritičnost dogodka, oz. kdo je napaden. **Korelacija** dogodkov zatem je nujno potrebna, saj šele povezava mnogih med seboj neodvisnih dogodkov iz različnih lokacij lahko pokaže, da dejansko prihaja do napada. Primer je npr. distribuirani DoS napad na vaš spletni strežnik, saj napad prihaja iz večih lokacij, preko različnih požarnih zidov. Korelacija dogodkov se izvrši preko umetne inteligence v obliki 'poslovnih pravil', ki asociirajo različne naprave v infrastrukturi. Šele korelirani podatki omogočajo operaterju ugotoviti; ali gre za interni ali eksterni dogodek, ali je dogodek visoke prioritete za moje okolje, ali je vključena 'ključna' oprema, ali je to normalna

aktivnost, ali je dogodek povezan z drugimi dogodki...Naslednji problem je, kako prikazati vse te dogodke. Ena od možnih alternativ (odvisno od proizvajalca ESM sistema) je **dinamična vizualizacija**. Različne barve in oblike v hirerahični obliki v realnem času zagotavljajo identifikacijo in razumevanje varnostne situacije. Tak pristop lahko reducira identifikacijo problema v času za faktor 10 in več. Tudi, če je napad sestavljen iz milijona dogodkov, je napad viden na prvi pogled. Primer - pameten heker bi uporabil Dos napad, zamolil operaterje, isti trenutek pa sprožil interni napad, na katerega nobeden ne pazi. Dva popolnoma ločena dogodka, ki sta v tesni časovni povezavi. Omenili smo tudi realno časovne alarme. Vkolikor pri uporabniku obstaja sistem alarmiranja preko centralne mrežne (Network Management System) konzole se lahko sistema dopolnjujeta pri obveščanju (konzola, pager, sms, e-mail...)

Vsi podatki se zatem shranijo v eni centralizirani **bazi**, kar poenostavi analize in in izdelavo množice različnih poročil (glede na uporabnika, tip opreme, dogodka...) Cilj ESM sistema je doseči realno časovne alarme skozi situacijsko zavedanje ob vsakem trenutku in (pogojno) **proaktivne** odzive. Res je, potrebujemo proaktivno kontrolo in koordiniran odziv na varnostne dogodke. V okviru ESM sistema je možno skreirati 'macro' programe, ki izvedejo določene akcije, ko so detektirani varnostni napadi. Takšne akcije so lahko: poslati e-mail administratorju, izdati ali preklicati PKI certifikat, blokirati IP na usmerjevalniku ali požarnem zidu, postaviti filter na usmerjevalniku, zakleniti strežnik ali datoteko, pognati 'sniffer' za ugotovitev, kdo nas napada za kasnejše pravne akcije. Zelo uporabne funkcije, kajne? Zelo zaželjene funkcije za takšen ESM sistem so še: da je sistem distribuiran, 'fault tolerant' en ter uporablja enkripcijo za varen prenos podatkov.

Kako zaključiti precej dolgočasen tekst? Najprej, kdo je kandidat za takšen sistem? Vsi poslovno kritični sistemi, od malega do največjega. Ko smo na seminarju vprašali kritičnega (neimenovanega) uporabnika, na koliko ocenjuje škodo v primeru resnega napada, je bil odgovor dokaj kratak; " Se ne sme zgoditi ". Drugič, takšen sistem ESM mora generalno zagotoviti:

- centralizirani pregled celotne varnostne infrastrukture,
- korelacijo dogodkov in alarmov v realnem času,
- integracijo z mrežno/aplikativno in strežniško infrastrukturo (alarm notifikacija, analiza vzrokov)
- centralizirana baza revizijske analize (data mining)
- sposobnost normalizacije za specifične varnostne produkte (multivendor okolje)
- robusten sistem za izdelavo poročil
- povečati produktivnost kadrov in znižati stroške izobraževanja
- hitra stopnja povratka investicije (ROI)
- za uporabo enostaven grafični vmesnik
- razširljiv

In tretjič, še naš predlog za prešitev, ki ustreza navedenim kriterijem **Spectrum Enterprise Security Manager (SSM)**, podrobnosti pa so na spletnem naslovu; www.aprism.com/ssm.

Tine Kejzar
Dragon Certified Engineer
Tine.Kejzar@evertec-technology.si

Kaj morate vedeti o TBI?

2. del

V prejšnjem članku smo navedli nekaj ključnih vprašanj in ugotovitev, ki označujejo današnje razmišljanje o integraciji informacijskih sistemov. Ker je povezovanje vedno bolj obsežno in vedno bolj zadeva povezavo informacijskih sistemov različnih podjetij, se iščejo ustrezne rešitve v svetovnem merilu.

Pri tem narašča vloga novih pristopov in tehnologij, ki podpirajo te trende. XML (eXtensive Markup Language) se nakazuje kot ključna tehnologija za učinkovito povezovanje sodobnih informacijskih sistemov, ki ustreza poslovnim ciljem kot so: povezava poslovnih procesov z zaposlenimi, dobavitelji, kupci in partnerji.

XML je standard za opisovanje vsebine dokumentov. Aplikacijam omogoča razumevanje in obdelavo podatkov iz drugih aplikacij. Z uporabo XML-a odpade drage pretvorbe podatkov iz enega formata v drugega in posebne obdelave za prevzem podatkov v lastne aplikacije. Zaradi enostavnosti, robustnosti, neodvisnosti od platform, aplikacij in podatkovnih virov, postaja pomembna tehnologija za B2B povezave. Uporaba internetne tehnologije, ki jo premore že skoraj vsako podjetje, omogoča enostavnejše in hitreje povezovanje z zunanjimi partnerji.

XML je pospešil razvoj ostalih standardov in novih arhitektur, ki so dobila ime Web storitve. To so programske komponente, ki nudijo storitve preko Interneta (ali intraneta) in uporabljajo XML standarde.

Mnogi se že zavedajo pomembnosti XML-a. Izstopa največji evropski izdelovalec sistemske programske opreme, nemški Software AG (www.softwareag.com) s preko 3000 zaposlenimi po celem svetu, ki se je popolnoma preusmeril na področje poslovnih povezav in rešitev temelječih na XML-u.

Kaj potrebujete za TBI?

TBI lahko izvedemo tudi z direktnimi povezavami. Toda resnično učinkovito povezavo lahko dosežete le z ustreznimi orodji, ki vam omogočajo hitro in učinkovito povezovanje. Z izbiro pravih orodij se izognete temu, da boste najprej integrirali orodja in šele nato vaše poslovne procese.

Idealna zbirka orodij ima naslednje lastnosti:

- Podpira različne komunikacijske metod

- Vsebuje inteligentne vmesnike za enostavno povezavo aplikacij
- Podpore za XML in standardov, ki temeljijo na XML-u, za integracijo poslovnih procesov
- Podpore za časovno kritične procese, varnost in prilagodljive obremenitve (load balancing)
- Enostavna in učinkovita orodja za upravljanje

In prav takšno zbirko orodij za povezavo česarkoli s čimerkoli ponuja Software AG. »EntireX total business integration suite« predstavlja takšno okolje za podporo odprtim standardom. V kombinaciji z »native« XML strežnikom (Tamino XML Server) omogoča postavitev okolja, ki nudi vse prednosti TBI-ja.

EntireX je integracijsko orodje za vzpostavitev povezovalnega okolja. Preko 1000 podjetij po svetu ga že uporablja za potrebe integriranega e-poslovanja in z njim povezuje lastne aplikacije ali standardne pakete (SAP na primer). Čas implementacije se zmanjša do 10 krat. Z uporabo prilagodljivih GUI funkcionalnosti odpade do 80% klasičnega kodiranja. EntireX omogoča izgradnjo učinkovite infrastrukture za povezavo poslovnih procesov znotraj podjetja in z zunanjimi partnerji.

Tamino XML Server učinkovito dopolnjuje EntireX. S 40% tržnim deležem med XML strežniki/bazami je Tamino najpogostejši izbor podjetij za shranjevanje XML dokumentov. V Tamino lahko shranite XML dokumente v »native« formatu. Takih dokumentov vam ni treba več razstavljati pred zapisom v tabele relacijskih baz. S tem prihranite čas in preprečite preureditev podatkov. Dokumente lahko shranite v celotni elektronski obliki, vključno z elektronskim podpisom in jih uprabadljate kot legalne dokumente v poslovnih transakcijah.

Tamino XML Server omogoča shranjevanje, upravljanje, tiskanje in izmenjavo XML dokumentov. Nudi UDDI za Web storitve, shranjevanje in upravljanje Web meta podatkov (kot WSDL). Omogoča iskanje in analizo informacij na način, ki z uporabo relacijskih podatkovnih baz ni mogoč.

Elektronsko poslovanje

Janez Strojan, VISIT d.o.o.
janez.strojan@s5.net
www.visit.si

Gartner predvideva:

- leta 2003 bo 80% izmenjave med aplikacijami preko javnih omrežij v XML formatu
- 50% novih vsebin Web storitev bo v XML formatu

NAGRADNA UGANKA

Tokrat bomo nagradili tiste, ki bodo odgovorili na nagradno vprašanje. Vprašanje se glasi: **NAPIŠITE VSAJ TRI PROGRAME, KI SO SESTAVNI DEL PAKETA MICROSOFT OFFICE XP?** Odgovore nam pošljite na naš naslov:

KOMPAS Xnet
Pražakova 4
1514 Ljubljana

Med prejetimi rešitvami bomo izžrebali nagrajence, imena pa objavili v naslednji številki PiKE.

SREČNI NAGRAJENCI

V prejšnji številki PiKE ste odgovarjali na nagradno vprašanje, poslali pa ste zelo malo rešitev! Sreča v obliki naše Janje je tudi tokrat razdelila štiri nagrade.

Tanja Oberstar

bon v vrednosti 15.000 SIT

Nadja Šorgo

bon v vrednosti 10.000 SIT

Franci Sorčnik

bon v vrednosti 10.000 SIT

Peter Kocen

presenečenje

Nagrajencem čestitamo, ostalim se zahvaljujemo za sodelovanje!

KOLOFON

Izdaja:

KOMPAS Xnet
Pražakova 4
1514 Ljubljana
Tel: 01 2344-394
Fax: 01 2318-687
xnet@kompas.si
www.kompas-xnet.si

Direktorica:

Branka Slinkar

Glavni urednik in
oblikovalec:

Matjaž Žnidaršič

Pomočniki glavnega
urednika:

Janja Levstek,
Gregor Šuster,
Jernej Oprešnik,
Peter Kobe,
Janez Strojan,
Vesna Vujasin,
Matej Zorman,
Dušan Zupančič.

Odslužil državi

Peter

Parkirata drugje

David, Aleš

Država ga vabi

Grega

Sesuva se mu Corel

Matjaž

Seli se na obalo

Vesna

Nov član AMZS-ja

Jernej

www.kompas-xnet.si

- koledar tečajev
- opisi tečajev
- v zadnjem hipu
- prijavnica
- PiKA OnLine
- naše storitve
- presenečenja!
- podatki o podjetju

Odgovor: _____

Ime in priimek: _____

Podjetje: _____

Naslov: _____

Pošta: _____